

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна
примірника
16 сот.
На провінції
20 сот.

політична, економічно-суспільна часопись.

(Редакція Руська ч. 3).

Виходить що дня
рано крім поне-
ділка.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

У Львові:	В краю і державі:	За границею:
На рік 44—К.	56—К.	На Україні 56 карб.
півроку 22—	28—	В Німеччині 56 мар.
чвертьроку 12—	15—	в інших державах . 54 фр.
місяця 4—	5—	

ЦІНА ОГОЛОЩЕНЬ:

Строчка двошпальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 150 К.; в редакційній частині перед або по новинках 2 К. Некрологія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошення за особною умовою.

З української держави.

Будова держави.

„Робітнича газета“ з дня 12 цвітня приносить ось які знаменні міркування, що мають сучасну актуальність будови української держави.

Після більшевистської руйни — сказано там — життя нарешті починає приймати звичайний вигляд. Іде жвава організація на руїнах старого ладу певних порядків як в центрі, так і на місцях. Але перед впадою така справа не розпочатої роботи, стільки невиповнених завдань і незадоволених потреб, що само воно вже сумно.

Становище ускладнюється тим, що в правительстві нема тих відповідно вихованих і підготовлених до сучасних потреб помічників, без яких неможливе нормальне функціонування державного апарату. Самостійна діяльність республіки української демократії виявляється вперше Феніке з полемі, зіставшого ся на покаринні старої Росії. Події йшли з швидкістю блискавиці і набирали величезної ширини. В результаті праці записав ся майже не підготовленим технічно до тих форм політичного існування, до котрих він дійшов завраз. Одним словом державно-політичне правосознання цього народу далеко піднесло ся над технічною підготовленістю його до завдань моменту.

Тому це дивно, що поки не підіймуть ся освіта мас і не утворять ся замість зросійського чинівництва армія інтелігенції ми будемо свідками великих непорядків у всіх галузях державного життя.

Можна сказати, що найслабше місце є наше військо. Справжнього революційного війська не мала ні бушня російська республіка, ні тим більше Україна. І там, і тут замість війська були величезні кадри темних людей, яких на один момент обвіяло світлом кризої воли і які не забаром перевернули ся в банди здичиллих рабів, не почувачючих над собою каралої руки.

Тепер, при встановленню порядку, в багатьох випадках ще почувачуть ся відгуки сеї опічності темних мас, певних в своїй безчарності.

Імєть самовчинно збиті до купи люди провадять свою, далеко небездоганну діяльність в побітах та волеях. Вони нікому не хочуть підлягати, відкидають всяку дисципліну, без якої існування війська не можливе і замість порядку вносять анархію.

Вдягнувшись в утріроване історичне убрало, вони по духові дуже далеко від гасел і благородства тих козаків, одеску котрих носять. Сі повійні, недієвничовані козакі, серед котрих „вей отамани“ займають ся грабіжництвом та безчестивамі. Так недавно в Тарасі гайдамаки вїрзали ся в жіночу баню, обстригали німецьких воєнів, пограбили по

селах селян. Те саме в других містах роблять і війсьні козакі дуже далеко від того, чим прикрашають ся кождий воєк, від дисципліни і шпартства. Для них грабіжства, грабіжництво при самотичних трусах в постійним продовженням часу.

Само собою, що ті люди нездібні для захисту вітчизни, вселяють недовіре і недовість до справжнього війська Республіки, бо населене не розбирає хто гайдамака, хто сичовик, хто солдат Республіки з бувших полонених і губить повагу до властий.

Разом з тим брак доволі інтелігентних урядовців на містах, про яких згадано вище, ще погіршує справу.

Військовому міністерству пора звернути на се найбільшій увазі та поквантити ся з розпуском тих, хто називає себе високим іменом українського воєка, не маючи на те ні морального, ні формального права. Місцевік властий чи не мають для того сил, чи не хочуть і не вміють взяти ся за діло.

Відірване Бесарабії.

В цій самій часописці пишуть про анексію Бесарабії.

Негідна бесарабська комедія румунської олігархії наближає ся до розвязки. Завівши в Бесарабії систему страшного терору, румунське правительство змусило Сфатуль-Церій, сво крестатуру бесарабських поміщиків і румунських бояр, приголосити злученя з Румунією. Попікши ся на війні, в якій вона пришила участь після чистого купецького вагання і з чисто купецькими надїями на баршпії, румунська олігархія хоче тепер надолжити свої втрати анексіями на Сході.

З всею силою мусить запротестувати наше правительство проти сего печуваного насильства над українською й молдавською людністю Бесарабії. Всіх заходів, як дипломатичних, так і військових, треба взяти, аби не допустити сего зломаня прав народів Бесарабії на самовзначеня.

Ми не вважаємо справу скінченою. Відбув ся тільки четвертий акт, і розвязка ще буде. І перед розвязкою ми хотіли би остерегти румунське правительство проти того, щоби воно робило останній крок без порозуміння з ями. Створена Ельзас-Льотарінгії між двома державами, інтереси, яких цілком природно плинуть в одне русло, не піде на користь ні одній з держав. І вся політична і господарська обстановка говорить за те, що се не піде на користь передовсім Румунії. Се мусить зваяти Румунія, коли вона не хоче повторити короткозорість, подібної до той, яку вона зробила, вступивши в війну.

Але до сеї справи не можуть поставити ся байдуже й центральні держави. Не говора-

чи про се сьогодні, за браком часу, ширше, остерегаємо тільки, що створене української Ельзас-Льотарінгії, яке загрожує постійним неспокоєм на полудневому заході України, не може бути байдужим, прим. для Німеччини. А о спільні створеня такої Ельзас-Льотарінгії відбуваєть ся за мовчазною згодою держав почвірного союзу, се не може остатись без впливу на дальші відносини. Політична, яка числить не на один тільки день а хоче бути далекозорою, не повинна викликати подібної можливості.

Польський наступ на Холмщину і Підляше.

По криках та демонстраціях з нагоди Берестейського рішення в Холмській справі, зачинають Поляки організувати всі свої сили до формального наступу на споконвічні українські землі Холмщини і Підляшя. В Люблінці основано „Straż Kresową“, яка поставила собі за ціль спольонізувати до речти нещасних Холмщан.

На двох оголосила управа „Straży kresowej“ відозву до польської суспільности, в якій читаємо:

„Справа Холмської Землі і Підляшя се одно з найважніших національних питань, перед якими стоїмо в теперішній добі. На довгий ще зрештою протяг часу буде вона для нас найважнішою справою, яка вимагає безпачастної чуйности, праці і грошей, коли не хочемо допустити до болючих народних втрат на тых найважніших для польського істнованя і культури східних окраїнах. В імя теперішних життєвих інтересів польського народу і держави, мусимо підняти великі зусилля, щоби зберегти згадані області для Польщі.

Рг. 61. II. — 18. В імени Його Величества Цісаря! Ц. к. Суд кравчий карний яко Трибунал врасовий у Львові рішив на вносек п. к. Прокураторії Державної, що зміст артикуку уміщеного в часописі „Українське Слово“ число 82, з дня 11. цвітня 1918, під титулом: „Вісті з Холмщини“ в уступах 1) „і терор“ до „вода зміла“ 2) від „бо польсько-австрійськи“ до „се винних“ 3) від „роблячи се“ до „кошти“ 4) від „що навіть“ до „стоять за них“ 5) від „скрізь“ до „примує“ 6) від „бо властий“ до „поводять ся“ 7) від „з вестий“ до „потурають“ і 8) від „і в першу“ до „паралікують“ містить в собі єство провини з §§. 300 і 302, з. к. і арт. IV, уст. з 17. XII, 1862 д. н. п. ч. 8. 69, узмив доконану в дни 10 пвітня 1918 конфіскачу за оправдану і зарядив знищене цілого намітку і видав по думці § 493 п. к. наказ дальшого розширюваня того друкованого шєсма. Львів 12 цвітня. — Рубіжкі.

Наш ворог, що витягає пожалує свої руки по ті землі, не спить і організує акцію, яка зміряє до відірвання Холмської Землі і Підляшя від Польщі, з величезним наслідком гроша і енергії. Згаданим затиєм мусять польський народ протиставити скоординовану акцію культурну, просвітну і господарську. Завдає великанське. Організація нових шкіл, творене курей для анальфabetів, отворане народних бібліотек, читалень, поміч для слабо стгуваного народного учительства, живлене господарських інститутів, організація огневої сторожі, ряд видавництв для народа і суспільности в холмській справі, скріплюване громадської і повітової самоуправи, се тільки частина завдань, які мусять підняти „Straż kresowa“, інституція народної оборони на окраїнах. Житє вясуне ряд нових потреб, які треба підняти і полагодити їх так, щоб Холмська Земля і Підляшє замінили ся в кріпость польськості, заселену освідомленими, високої польської культури і господарської тугости, національною гордістю перенятых бойовників польськості. До такої акції мусять приступити цілий народ, як один муж. Акція „Straż-и польскої“ вимагає поважних грошевих сум і помочи в виді брошур, книжок, народних писем.

Та не тільки сама „Straż kresowa“ займаєть ся польонізованем Холмщини.

Минулої суботи і неділі рада в Кракові головна управа „Towarzystwa Szkoły Ludowej“. Із звіту з сих нарад виїмаємо отсей уступ:

„Довшу дискусією викликала справа відомства Т. С. Л. до праць в Холмщині, на Підляшю і на Волині. Т. С. Л. від двох літ поступає там в тісній злучі з німцями „Macierzami“ холмською і волинською. По думці ухвали комітету груп і сторонників в Кракові складки на тамошні шкільні цілі мають впливати до каси Т. С. Л. З холмської землі закадано від Т. С. Л. 1000 бібліотек, 1000 учительських сил, місіонарів і т. п. До каси головної управи в Кракові на холмські просвітні цілі зложено около 25.000 корон, у Львові 14.000 корон, дальші впливи вже заповіджені. Сих грошей Т. С. Л. уже в цілости на цілі холмської і волинської землі...

Отже нахабна акція Польців свідчить хіба як найкрасше про те, яке населене замешкує Холмщину і Підляшє. Були би се землі „чисто польські“, то пощо та ціла авантюра? По що ті школи, учителі, місіонари, читальні, бібліотеки? Яка їх ціль? Чи Польки потребують аж такої тресури, щоб почувати ся до польськості? Та се тільки мимоходом...

Нас тепер більше интересує поведєна австрійського правительства в тій справі. Коли Українцям на холмську землю вступити зовсім оборонений, коли наші священники не можуть там навіть показати ся, коли ц. к. австрійські власти не дозволяють там оснєвувати українських шкіл, коли законного гр.-кат. єпископа для Холмщини і Підляшя ц. к. австрійські власти просто з Холмщини усунули, то рівночасно вільно Полькам вести на тій українській землі, признаній Берестейським договором Українській Народній Республіці, польонізаційну пропаганду всіми можливими середниками, передовсім при помочи польських агентів, осіб в ц. к. мундурах.

Польський пастух на українську землю мусить за всяку ціну стрінутися не тільки з завзятым опором, але і з ще сильнішим протинаступом. І ми певні, що сей протинаступ прийде скорше, чим його панове Польки сподівають ся. Хто тоді виграє, не трудно відгадати.

Барон Бурян переймає наслідство.

Відень 17-го цвітня. „Fremdenblatt“ доносить, що новий міністер заграничних справ являє ся нині перед полуднем в міністерстві і переяв урядованє.

З гр. Черніном конферував він о урядових справах і важніших неpolitичних ділах.

Демісія кабінету Векерле.

Будапешт, 17-го цвітня. О пів до 11-го перед полуднем відбула ся міністеріальна рада під проводом президента міністрів д-ра Векерле. Там вирішено демісію правительства. Присутні члени кабінету підписали грамоту о демісії.

Прийною демісії є непорозумінє між угорськими політиками що до виборчої реформи. Подають також за новід демісії сю обставину, що Векерлего не поінформували наперед о назначєню барона Буріяна на міністра заграничних справ. Векерле уважає, що барон Бурян надто підлягає гр. Тісі, що показав вже за попереднього свого урядованя як міністер заграничних справ.

Тріумф Клемансеа погибелю Франції.

Старий політичний інтригант Клемансео тріумфує. — Він вже підчас війни у самій Франції повалив не одно міністерство, а в двобою між ним а графом Черніном упав сей послідній. Наслідком упертости Клемансеа і його дипломатичних успіхів війна буде вестись дальше і мусить ся скінчити упадком і руїною Франції.

Паризькі часописи доносять, що упадок графа Черніна рішучо поліпшить настрої комісії французького парламенту супроти Клемансеа. Він використає ситуацію, щоб успішно поборювати приятелів мєра.

На засіданю комісії має він відчитати ще деякі тайні інтересні документи.

Успіхи Німців на західнім фронті.

Здобуте Байей.

Берлін, 17-го цвітня (Вольф). — На кровавих полях прощлорічної фляманської битви обсадила армія генерала Арміна Пасхенделя і посунулася вперед також коло Беселера і Гелівелта.

На північ від ріки Лі здобули власним ранком війська генерала Сієгера село Віхете, виперли неприятеля, не вважаючи на його опір з горбків на північний захід і на захід і відбили сильні протинаступи. Здобуто місто Байей.

З великою силою війська безуспішно намагали ся Англіїці і Французи відбити терен по обох боках Меррі. Іх приступи скінчили ся найтяжчими для них втратами.

На полі битви по обох боках ріки Соми сильна артилерійська перестрілка — навіть ночью.

Вечером. — Здобуто дальше Пелькапель і Лянгемарк.

Англійський фронт розбитий.

Берлін, 17-го цвітня (Вольф). — З упадком позицій між Ля Басс а Віхете втрапили Англіїці дві третини свого цілого фронту. За ними остав ся вузький шматок між Аррас а Ля Басс і між Віхете а морем. Страти англійських військ в тім місці є стравні.

Наступ Німців пішов в глибину англійського фронту так далеко, що їм попали ся сільські становнича величезних залізничних гармат, а то і самі гармати.

Евакуація Дінкірхен і Кале.

Берлін, 17-го цвітня. — Після гарських доносєнь пише „Nationalzeitung“, що англійська преса живо обговорює евакуацію Дінкірхен і Кале.

„Het Vaderland“ радить Англіїцям як найскорше приступити до евакуації, однак не

вирить, щоби вони змогли вже вивести величезні запаси воєнного добра.

Бомбардоване Парижа.

Париж, 17-го цвітня. — Далекострільна велитень-гармата бомбардуєть цілий день Париж.

Убито 13 людей, а ранєно 45.

З італійського і македонського фронту.

Відень, 17-го цвітня. — На многих місцях італійського фронту відбито неприятельські патрулі.

Берлін, 17-го цвітня. — На полях перед передними позиціями на рівняні над рікою Струмою в Македонії присуном взяли Болгари в полон 155 Англіїців і кількох Греків.

Українські установчі збори.

Київ, 17-го цвітня. Мала Рада в Києві ухвалила скликати українські установчі збори на 12-го мая на підставі державних виборів. Там де ще вибори не відбули ся, мають вони відбутися в накоротішій часі.

Відпустка для повернувших з полону.

Відень, 17-го цвітня. — Міністер президент др. Зайдлер заявив німецькій делегації послів, що повернувші з полону жовніри, після відбуття карантини, дістають чотиритижневу відпустку. — Він заявив також, що після його думки не буде дальше пошукувати ся осіб, які дістали бунзу „Ц“.

Субвенції на закупно коний поза границями краю.

В цілі уділюваня матеріальної помочи господарям, що потерпіли наслідком воєнних подій, признало правительство поважнійшій фонд на закупно коний, для господарів згляд-посесорів Галичини.

Галицьке ц. к. Намісництво як Центральна для відбудови господарства постановило рескриптом з дня 20-го марта 1917 р. ч. 10.188 П. розділити фонд на коні закуплені поза границями краю на слідуєчих услєвях:

1. О субвенцію на закупно коний можуть старати ся всі рілляники, так властители як і посесори, які потерпіли наслідком воєнних подій і які викажуть ся, що по 1-го січня 1918 р. закупили робучі коні поза границями краю.

2. Скількість робучих коний, на яких закупно можна дістати субвенцію, буде визначена від дійсно у власнім заряді упр. якого обшару рілі, причім на 10 моргів маєстє ся найвше однобо робучого коня, з узрахуєнем тої скількості коний, яку рілляник посідає тепер; ціла скількість тих коний не може однак перевишати тої скількості, яку петент держав в нормальних часах до управлєнь своїх власних ґрунтів.

3. Висота уділеної субвенції на одного робучого коня, закупленого поза границями краю, може вносити найвше 33% прп. властивої ціни закупна — в жаднім однак випадку не може переходити 1.000 кор.

4. Поданя о субвенцію на закупно робучих коний поза границями краю належить вносити до ц. к. Намісництва П. В. Г. на руські місцеве ц. к. Староства.

В поданю належить подати:

а) імя і назвиско петента, назву господарства або громади і послідної почти;

б) обшар орних ґрунтів управлюваных в господарстві в власнім заряді;

тив, як такою коронною діброю між безземельних селян. Дуже однак сумнівне, чи польська шляхта і магнаторія, яка грає в Польщі на першій скрипці, допустить до такої „радикальної“ реформи.

Німечко-австрійський синдикат Шеля, донесена з Берліна, повстає там синдикат австрійських, угорських і німецьких банків під проводом банку Мендельсона, щоби добути конечних платиничих середників для залупи в Росії і на Україні. До синдикату належать міродайні австрійські, угорські і німецькі банки, прчим австро-угорський банк і німецький державний банк мають міродайний вплив. Російських платиничих середників має ся добути передовсім в самій Росії і на Україні. В першій мірі має ся закупити рублі видані ще царським правительством, бо ще не відомо, яке буде відношене до платиничих середників виданих теперішніми правительствами.

Філія Товар. „Просвіта“ в Станиславові. З днем 1-го цвітня сего року посол др. Лев Бачинський починає до віднови діяльності станиславівську філію товариства „Просвіта“. Вибрано Виділ, до якого увійшли як члени: др. Лев Бачинський, проф. Микола Лепкий, Мартин Корольок, Іван Ставничий, о. Василь Нік, проф. Юлія Чайківський, як заступники: Микола Параневич, проф. Павло Чайківський, Остапня. Конститууючись вибрав Виділ головою Філії Миколу Лепкого, міротоголовою Юлія Чайківського, секретарем Івана Ставничого. Товариство розпочинає живу діяльність, з якою змаганем і цілю вжити струнку роздруку між українське суспільство. Відчитами сподіють ся Виділ об'ягнути контакт із настроєм широкых кругів і дати своїй просвітній діяльності належний вплив. В недалекій будучині о намір зпоостровати її відновити читальні „Просвіти“ на всіх селах станиславівської Філії.

ПОМЕРЛИ.

Дня 26. марта с. р. помер о. Тадей Гайдутик парох Мядуличина в домі своїй доньки Олександри Каленюкової в Надгітцах. В. И. П.

О ПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 19-го цвітня 1918.

Нині: 19-го цвітня: греко-кат.: Евтихія прим. римо-кат.: Еміл, Тим.

Завтра: 20-го цвітня: греко-кат.: Георгія прим. римо-кат.: Агнішкі.

Рухання в „Соколі-Батьку“, розпочала ся в середу 17. с. м. у власній доміщі при ул. Руській ч. 20. Вправи членів і старших учеників відбувати ся будуть в понеділки, середи і пятниці під проводом тов. А. Будяновського від год. 7—8 вечером а вправи пань та молодших учеників ві втірки, четверги і суботи від год. 6—7 вечером під проводом тов. О. Федівної. — Старшина.

525 2—2

В тов. „Труду“ Ранок ч. 391 І. п. можна пабути готові селянські жіночі і дітські одєжі. Також і на замовленє виготовляемо такі одєжі.

514 3—4

Хто з У. С. С., або з інших військових іде на Україну зволить у, власнім інтересі вступити до Союзного Базару Руська 20.

408 6—6

Від нинішнього дня адміністрація нашої часописі находить ся при улиці Сикстуській ч. 21.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведење

Дра Александра Барвінського
при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймованє зубів без болю і цільомбованє.

Штучні зуби в кавчуку, золоті і платинні.

Пацієнтів з провінції залягоджуєть ся в найкоротшім часі.

Красвий адвокат

Др Володимир Бачинський

відновив адвокатську канцелярію в Підгайцах.

ОГОЛОШЕНЯ.

Потрібна кухарка Українка до і по над літ 40, на постерунок. Успіва добрі. Посада до обняти найдальшо від 1. мая. Зголошуватись. Постерунок п. н. командарморі

527 1—2 Кочмиц п. Корчів, коло Ужова.

Солідитатора рутинованого

пошукує канцелярія адв. дра В. Бачинського в Підгайцах. Зголошенє під адресою: Др В. Бачинський — Львів Сумнівського 19. Оферти не приняті польщать ся без відповіді.

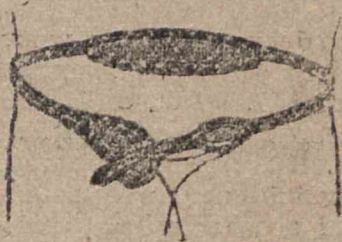
173

Куплю пса вичного до днів. Зголошенє Річард Шварц Жезестів.

528 1—2

Коректора

прийме сейчас „Укр. Слово“.



Бандажі на пропукливи

(рунтурибрух): цульца, черева, пахляпин (вже опавшої в діл) для пань, мукаши і діттих. Міра через бедра довгота тіла; описати з котрої сторони і як велика. Ціна від 20 К.

Універсальні опояски черевні: проти внутрішнім педомаганям, повислим черевам, опаданю матиці, мандруючій нирці, обірваню, на час бременности і по перебутих злогох, по перебутих операці; як також черевні опояски для здоровля і поправленя фігура. — Міра довкола через черево. Описати цілю, зрієт і вік. Ціна від 30 Кор. до 120 Кор.

Суспензорій. Підпояски місячні. Підкладки під плоску стопу (Blattfuss) і т. п. Заможтелл полягоджуєть ся безприволочно

М. Л. Полячек Самбір 25
Галичина.

499 3—5

Покій гарний умебльованій дамє за провізити ул. Пеллчаська 31, І. по-верх, в ліво. 529 1—3

Ілія Глінянюк з Дукриньова, походить ся при 3/38 Barr. Kompf; Feldpost 268 просить всіх знакомих і товаришів о адресі. 531 1—2

Середної величній фортепьян олавійно продам. Зголошенє в Лїм. „Укр. Слова“ 532 1—3

З нинішнім днем появила ся заходом Редакційного Комітету

„Антология Стрілецької Творчости“

книга, в якій поміщені поезії і твори матарські та музичні У. С. С. Заможтелл стати па адресу:

ЛЕВ ГЕЛ. ВИШКІЛ У. С. С. П. Курья — Еларепост 145.

Ціна одного примірняка в гарній оправі, 114 гартин. формат 24, 32 ст. 50 корон. 511 3—5 Комітет

2К Видавництво „Артистич-2К
но „Літературні Новини“ 2К

НОВЕЛІ ЕДГАРА ПО

переклад в англійськой мови І. Петрушевича.
МОЇ ЛИСТИ

Поезія Василя Шурата. ЦІНА ПО 2 Кор

2К Заможляти в книгарні **2К**
ім Шевченка у Львові.

523 1—2

Памятка з Берестя!

фотографічні знімки з підписьми делегатів на мировім договорі в Берестю можна купити в обох українських книгарнях по 3 Кор.

Ліцитації коней.

Коні здібні до полєвих і лєсових робіт є до набути в дорозі публічної ліцитації. Купуючі (гандиярі коней і їх посередники виключені) мусять бути заосмотрєні в лєсній маціі видані через староства виглядо команди районів.

Ліцитації відбудуть ся:

1) В шпиталях для коний:

Черняни коло Городка	18 червня 1918
Ярослав Annakazette	21 „ „
Судова вишня	24 „ „

2) В кінс. станицях сумитков:

Перемішля Schwarzsche Kasette	26 червня 1918
Ольхівці коло Сянока	19 „ „
Гребенне коло Рави руської	22 „ „

К. u. k. Inspizierender der Pferdeerganzung des Militärkommandos Przemyśl. 530 1